КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

СХВАЛЕНО
Протокол Вченої ради КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
№ 2 від 25.03.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

№ 19 від 26. 03. 2026

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів початкових класів

«ОНОВЛЕНА ПОЧАТКОВА ШКОЛА: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ»

«RENEWED PRIMARY SCHOOL: KEY ASPECTS»

РЕКОМЕНДОВАНО
Протокол засідання кафедри
методики дошкільної
та початкової освіти № 3 від 02.03.2026

Харків – 2026

Розробники: Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти» (Гезей О.М., старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти (секція «Нова українська школа») комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»)

Напрям підвищення кваліфікації: Оновлений Державний стандарт початкової освіти, сучасні підходи в навчанні учнів початкових класів у кризових умовах

Розроблено на основі типових програм: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів загальної середньої освіти: «Організація фізичного та психологічно безпечного освітнього середовища: реагування на загрози чи надзвичайні ситуації», модуль 3 (наказ МОН України від 06.06.2024 № 814)

Термін дії програми: з 01.01.2026 до 01.01.2031

Рецензенти:
Кіриченко Світлана, кандидат педагогічних наук, доцент, директор комунального закладу «Харківський ліцей № 89 Харківської міської ради»
Паперна Тетяна**,** старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти (секція «Нова українська школа») КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

© Харківська академія неперервної освіти
Гезей О.М.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність навчальної програми.

Основною метою освіти XXI століття є формування особистості на засадах компетентнісного підходу, зорієнтованість освітнього процесу на практичну цінність отриманих знань та здатність оперувати ними в нових умовах, а не лише за зразком.

Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України у 2018 році та оновлений у частині базового навчального плану для шкіл (класів) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини в 2019 році, був першим у лінійці освітніх стандартів Нової української школи. Створення Державного стандарту базової середньої освіти й Державного стандарту профільної середньої освіти завершило цілісну лінійку освітніх стандартів НУШ та дало змогу побачити ті прогалини, яких не міг охопити ДСПО тоді, допоки не мав цього логічного продовження.

З іншого боку, відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 31), Державні стандарти загальної середньої освіти переглядаються не менше одного разу на 10 років. В оновленому ДСПО (постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1810) стратегічні компоненти, такі як: компетентнісний підхід до організації навчання (зокрема й перелік ключових компетентностей), акцент на формуванні наскрізних умінь, спільних для всіх ключових компетентностей, розподіл навчального навантаження між освітніми галузями для кожного року навчання, залишаються стабільними, адже це й забезпечує цілісність системи освіти й наступність між її рівнями. Разом з тим у ДСПО-2025 з’явилися елементи, які, по-перше, допомагають йому органічно вписатися в цілісний «триптих» шкільних освітніх стандартів, і, по-друге, дають авторам програм і підручників, учителям, учням і батькам більше інформації про те, як і чого навчатимуться учні й учениці впродовж 4 років навчання в початковій школі. Зокрема, розкрито компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі, запропоновано опис наскрізних умінь на рівні початкової освіти, доповнено вимоги до обов’язкових результатів навчання орієнтирами для оцінювання та надано перелік базових знань для кожної освітньої галузі.

Актуальність розроблення та впровадження освітньої програми підвищення кваліфікації вчителів початкових класів *«Оновлена початкова школа: ключові аспекти»* полягає в необхідності розвитку професійних компетентностей учителів початкових класів відповідно до ключових аспектів оновленого Державного стандарту початкової освіти та спрямована на ознайомлення слухачів з ключовими аспектами оновленого ДСПО, Типової освітньої програми для 1 – 4 класів, формування розуміння концепцій освітніх галузей, здатності аналізувати новий зміст освіти відповідно до обов’язкових результатів навчання здобувачів освіти, здійснювати інтегроване навчання, набуття практичного досвіду проєктувати, упроваджувати власні освітні продукти в освітній процес початкової школи. Реалізація освітньої програми створить умови для забезпечення високої якості початкової освіти в умовах реалізації реформи «Нова українська школа».

Програму розроблено з урахуванням законів України: «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р), «Державний стандарт початкової освіти» (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), положень оновленого Державного стандарту початкової освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1810), «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800); рішення Комітету Верховної Ради України з питань науки, освіти та інновацій «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (протокол № 122 від 07.06.2023 року); наказу Міністерства освіти й науки України «Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (від 29.08.2024 № 1225) та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти.

Цільова група: учителі початкових класів

Обсяг (тривалість): 75 год / 2,5 кредити, з них: 23 год (30 %) інтерактивні лекції, 37 год (50 %) практико орієнтовані види роботи (практикуми, майстер-класи, тренінги, що передбачають вирішення професійних завдань, участь у симуляціях реальних ситуацій, розробка проєктів, кейсів, опанування цифровими застосунками тощо), 13 год (17 %) – самостійна робота слухачів за програмою, що передбачає підготовку до практичних занять, самостійне опрацювання додаткових матеріалів до окремих змістових модулів або навчальних тем у вільний від аудиторних занять час, 2 год (3 %) контрольні заходи.

Особливості реалізації програми:

Тривалість програми – інтенсивна (до 1 місяця).

Навчання за освітньою програмою здійснюється викладачами КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у дистанційному форматі, синхронно з використанням сервісу ZOOM. Більшість занять складаються з теоретичної та практичної частин. Теоретична складова реалізується через базові, інтерактивні, проблемні лекції; практична – практикуми, навчальні тренінги, майстер-класи. Діагностика успішності навчання відбувається в процесі проходження підсумкового тестування.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонований освітньою програмою зміст з метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх в розкладі занять, а також для коригування тематики навчальних занять відповідно до вимог чинних нормативних документів щодо здійснення освітнього процесу в закладах освіти, актуальних векторів підвищення

кваліфікації педагогічних працівників. Загальний обсяг таких змін може досягати 30 %.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* мультимедійний проєктор, ноутбук, фліпчарт, навчальні матеріали, сучасне програмне забезпечення, програмне забезпечення для інтерактивної дошки, інтернет;
- *для дистанційного навчання:* комп'ютерна техніка, доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна / змішана).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогів необхідних для реалізації оновленого Державного стандарту початкової освіти та сучасних підходів у навчанні молодших школярів у кризових умовах

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити слухачів із ключовими аспектами оновленого ДСПО, Типової освітньої програми для 1 – 4 класів;
- сприяти формуванню розуміння концепцій освітніх галузей (ключові компетентності, наскрізні вміння, компетентнісний потенціал, базові знання, очікувані результати);
- формувати професійну здатність педагогів аналізувати новий зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти;
- удосконалити вміння вчителів формувати й розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності й наскрізні вміння засобами різних освітніх галузей у кризових умовах;
- формувати здатність здійснювати інтегроване навчання;
- забезпечити набуття слухачами практичного досвіду проєктувати, упроваджувати власні освітні продукти (інтегровані уроки, мініпроєкти, компетентнісні завдання) в освітній процес, зокрема з використанням цифрових застосунків;
- розширити знання педагогів щодо психологічного супроводу всіх учасників освітнього процесу.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться. Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти й науки України від 29.08.2024 № 1225:

- предметно-методична компетентність (А 2),
- інформаційно-цифрова компетентність (А 3),
- психологічна компетентність (Б 1),

Очікувані результати підвищення кваліфікації.

За результатами навчання слухачі:

- оволодіють знаннями щодо ключових аспектів оновленого ДСПО, Типової освітньої програми для 1 – 4 класів;
- розумітимуть концепції освітніх галузей (ключові компетентності, наскрізні вміння, компетентнісний потенціал, базові знання, очікувані результати);
- аналізуватимуть новий зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти;
- добиратимуть і застосовуватимуть ефективні методи, прийоми та форми навчальної діяльності для формування ключових компетентностей та наскрізних уміньу кризових умовах, зокрема з використанням цифрових застосунків;
- умітимуть застосовувати міжпредметні зв'язки й інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів;
- розроблятимуть освітні матеріали з урахуванням інтересів і здібностей здобувачів освіти та з використанням цифрових застосунків;
- умітимуть здійснювати психологічний супровід усіх учасників освітнього процесу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації відбувається шляхом проходження слухачами курсів підвищення кваліфікації підсумкового тестування. З системою та критеріями оцінювання результатів підвищення кваліфікації слухачі ознайомлюються на настановному занятті. Тестові завдання відповідають меті, завданням й очікуваним результатам програми. Розроблені відповідно до засад компетентнісного підходу та орієнтовані на перевірку теоретичних знань, оцінювання здатності застосовувати здобуті знання на практиці, вирішувати професійні завдання, ухвалювати обґрунтовані рішення, критично мислити.

Підсумковий тест створюється за допомогою цифрових інструментів та складається з 20 завдань.

І рівень: 16 завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань наведено чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і позначив правильну відповідь (кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

ІІ рівень: 3 завдання з вибором декількох правильних відповідей. До кожного із завдань наведено п'ять-сім варіантів відповіді, з яких декілька правильних (максимально 2 бали за 1 завдання).

ІІІ рівень: 1 завдання відкритого типу з короткою відповіддю. Завдання вважається виконаним, якщо відповідь (числова або слово / коротка фраза) чітко сформульована, правильна – 3 бали, якщо відповідь не правильною / немає відповіді – 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання підсумкового тесту, – 25 балів. Прохідний бал – 18 (70%).

Такий підхід оцінювання результатів підвищення кваліфікації сприятиме комплексній оцінці засвоєння матеріалу й формуванню навичок систематизації та аналізу отриманих знань, забезпечить прозорість, зрозумілість, об'єктивність і надійність, буде справедливим і незалежним від суб'єктивних чинників.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації**.**

Вартість:
- для педагогічних працівників всіх категорій та керівників закладів освіти, що фінансуються з місцевих бюджетів Харківської області, навчання здійснюється безкоштовно;
- для працівників закладів освіти державної та приватної форм власності, працівників закладів інших, крім освіти, галузей, та інших регіонів – платна послуга, вартість якої визначена «Переліком освітніх послуг КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», що розміщений на сайті Академії (http://edu-post-diploma.kharkov.ua/).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено інтерактивні лекційні заняття, практичні заняття та самостійна робота слухачів.

Особливістю практичних занять є виконання вправ, проведення досліджень, аналіз конкретних ситуацій і розв'язання професійних кейсів.

Самостійна робота передбачає опрацювання додаткових матеріалів до відповідних тем, індивідуальну роботу над проєктами, розроблення навчально-методичних матеріалів чи виконання інших видів діяльності.

Підсумкові заходи передбачають виконання тестових завдань з використанням цифрових застосунків.

Зміст програми складається з шести модулів та 30 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 25 балів. Прохідний бал – 18 (70 % правильних відповідей). Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 75 год, з них: 23 год (30 %) – лекційні заняття, 37 год (50 %) – практична робота, 13 год (17 %) – самостійна робота, 2 год (3 %) – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

№ теми	Назва модуля, теми	Кількість годин				
		Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Контр. заходи	Усього
1	**Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності**					
1.1	Особливості предметно-методичної компетентності вчителя НУШ	2				2
1.2	Актуальне нормативне забезпечення освітнього процесу в початковій школі	2				2
1.3	Якість початкової освіти: стан, тенденції та перспективи	1	1			2
1.4	Безпечна онлайн-поведінка учасників освітнього процесу в початковій школі	1	1			2
1.5	Удосконалення літературного мовлення вчителів початкових класів. Самомоніторинг. Чинний правопис.		2	2		4
1.6	Атестація педагогічних працівників: практичні поради	1	1			2
	Разом за модулем	**7**	**5**	**2**		**14**

2	**Модуль 2. Оновлений Державний стандарт початкової освіти**					
2.1	Оновлений Державний стандарт початкової освіти. Типова освітня програма для 1 – 4 класів	1	1			2
2.2	Становлення ціннісних орієнтацій молодших школярів в умовах реалізації оновленого ДСПО	1	1			2
2.3	Реалізація концепції мовно-літературної освітньої галузі. Українська мова	1	1			2
2.4	Реалізація концепції математичної освітньої галузі	1	1			2
2.5	Формування наскрізного вміння розв'язувати проблеми	1	1			2
2.6	Актуальні питання інклюзивного підходу: навчання дітей з ООП за ТОП 1 – 4	1	1			2
	Разом за модулем	**6**	**6**			**12**
3	**Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу у кризових умовах**					
3.1	Технології вдумливого читання		2	4		6
3.2	Формування наскрізних умінь на уроках літературного читання	1	1			2
3.3	ДПА – 4: українська мова та читання		2	1		3
3.4	Українська книжка: інструмент для мотивації читання в початкових класах		2	1		3
3.5	Формування вільного володіння державною мовою відповідно до оновленого ДСПО	1	1	1		3
3.6	Формування ключових компетентностей та наскрізних умінь на уроках математики	1	1			2
3.7	Можливості інтеграції у формуванні математичної компетентності молодших школярів		2			2
3.8	ДПА – 4: математика		2	2		4
3.9	Формування ключових компетентностей та наскрізних умінь у природничій освітній галузі	1	1			2
3.10	STEM-освіта на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	1	1			2
	Разом за модулем	**5**	**15**	**9**		**29**
4	**Модуль 4. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності педагогів**					
4.1	Штучний інтелект у початковій освіті: можливості та стратегії використання	1	1			2

4.2	Сервіс Google Forms як інструмент для оцінювання й організації самоконтролю молодших школярів	1	1			2
4.3	Інтерактивний навчальний контент засобами цифрових технологій		2			2
	Разом за модулем	**2**	**4**			**6**
5	**Модуль 5. Соціально-психологічна безпека. Перша психологічна допомога в кризових та стресових ситуаціях**					
5.1	Перша психологічна допомога в кризових та стресових ситуаціях в умовах освітнього процесу	1	1	1		3
5.2	Психологічний супровід усіх учасників освітнього процесу	1	1			2
5.3	Саморегуляція вчителя: практики збереження емоційного балансу та ефективної взаємодії з учнями	1	1	1		3
	Разом за модулем	**3**	**3**	**2**		**8**
6	**Модуль 6. Діагностико-аналітичний**					
6.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування		2			2
6.2	Конференція з обміну досвідом		2			2
	Разом за модулем		**4**			**4**
	Підсумкові заходи: підсумкове тестування				**2**	**2**
	Разом годин / кредитів за освітньою програмою	**23**	**37**	**13**	**2**	**75 год/ 2,5 кредити**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Особливості предметно-методичної компетентності вчителя НУШ

Складові Професійного стандарту вчителя. Сутність і складові предметно-методичної компетентності вчителя: здатність моделювати зміст освіти, розвиток ключових і наскрізних умінь, здійснення інтегрованого навчання, сучасні методики й технології, формування ціннісних ставлень. Структура предметно-методичної компетентності: знання, уміння й навички, комунікація, відповідальність та автономія.

Сучасні вимоги до освітньої діяльності вчителя: впровадження нових технологій та інноваційних методів навчання, формування в учнів навичок самостійного здобуття знань, розвиток соціальних навичок та співпраці, активна цифровізація навчального процесу.

Інноваційні методики в роботі вчителя: (проєктні, проблемні, гейміфіковані, кейс-методи тощо).

Шляхи вдосконалення предметно-методичної компетентності вчителя: неперервний професійний розвиток, самоосвіта, набуття нових технологічних навичок.

Тема 1.2. Актуальне нормативне забезпечення освітнього процесу в початковій школі

Інструменти впровадження компетентнісного підходу в освітні програми і програми навчальних предметів: зміщення центру ваги від нагромадження фактів до розвитку вмінь; зменшення кількості предметів й інтегрованість змісту.

Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в початкових класах.

Основні завдання початкової школи на сучасному етапі: формування базових компетентностей для продовження освіти впродовж усього життя, особистісний розвиток, формування індивідуальності дитини, соціалізація школярів.

Типові навчальні плани, освітні програми, підручники, посібники. Аналіз типових та нетипових освітніх програм.

Вимоги щодо ведення класного журналу.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов навчання.

Тема 1.3. Якість початкової освіти: стан, тенденції та перспективи

Нормативно-правове забезпечення моніторингу якості початкової освіти. Сутність поняття «якість початкової освіти». Актуальність моніторингових досліджень у галузі початкової освіти.

Загальнодержавний зовнішній моніторинг якості початкової освіти (ЗЗМЯПО): мета, предмет та цикли досліджень. Стан розвитку читацької, математичної та природничо-наукової компетентностей учнів за підсумками ЗЗМЯПО. Фактори, що впливають на успішність: ресурсні та методичні чинники. Ключові висновки.

Регіональний моніторинг якості початкової освіти: мета та методи дослідження. Ключові результати тестування учнів за підсумками навчання в початковій школі. Аналіз предметних особливостей та ставлення учнів до навчання. Діяльність учителів та освітнє середовище як чинники якості. Професійний розвиток педагогів.

Пріоритетні кроки для підвищення якості початкової освіти.

Електронні ресурси: огляд матеріалів та інструментарію за результатами моніторингових досліджень.

Практична частина. Інтерактивна панель «Значення результатів моніторингу» (рефлексивна сесія). Педагогічний конструктор «Результат – дія: трансформуємо дані в рішення» (за підсумками ЗЗМЯПО).

Практикум методичного проєктування «Уроки регіонального моніторингу: від викликів до дій» (групова робота в Google-документах).

Тема 1.4. Безпечна онлайн-поведінка учасників освітнього процесу в початковій школі

Інформаційний простір сучасної освіти. Завдання, що стоять перед педагогами в умовах дистанційного та змішаного навчання. Загальні поради щодо безпеки навчання онлайн. Ризики для здоров’я, безпеки та благополуччя дітей, які можуть виникнути у зв’язку з використанням мережі Інтернет.

Основні загрози інформаційній безпеці. Хакерські атаки та як відних захиститися. Національний проєкт Кібер Брама. Кібербезпека в освіті. Мінімізація ризиків витоку даних (персональної інформації).

Основні правила кібергігієни. Засоби перевірки інформації. Рекомендації для вчителів. 10 основних порад для захисту дітей онлайн.

Додаткові ресурси.

Практична частина. Розробка правил безпечної онлайн-поведінка учасників освітнього процесу в початковій школі (для здобувачів освіти; педагогів, батьків стосовно безпечної онлайн-поведінки дітей)

Тема 1.5. Удосконалення літературного мовлення вчителів початкових класів. Самомоніторинг. Чинний правопис.

Практичне заняття. Літературна мова як зразкова, наддіалектна форма існування національної мови. Сучасна українська літературна мова.

Предметно-методична як одна з компетентностей учителя початкових класів відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН України від 29 серпня 2024

року № 1225. Зміст предметно-методичної компетентності. Необхідність володіння педагогом українським літературним мовленням на високому рівні для здійснення професійної діяльності.

Педагогічний самомоніторинг мовлення. Шляхи вдосконалення.

Застереження від типових лексичних помилок. Доцільний вибір синонімів, паронімів. Адекватний вибір дублетів на різних етапах спілкування педагога з дітьми.

Виправлення типових граматичних помилок, характерних для педагогів та школярів Харківської області.

Стилістичні норми – доцільність використання мовновиражальних засобів у конкретному лексичному оточенні, відповідній ситуації спілкування. Офіційно-діловий стиль. Оформлення заяви.

Основні зміни в чинній редакції «Українського правопису» (2019).

Тема 1.6. Атестація педагогічних працівників: практичні поради

Атестація педагогічних працівників – система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогів.

Нормативно-правове забезпечення організації та проведення атестації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, зокрема вчителів початкових класів.

Підвищення кваліфікації в міжатестаційний період як невід'ємна складова педагогічної діяльності кожного педагогічного працівника закладу освіти та необхідна умова проходження ним атестації.

Порядок проведення атестації педагогічних працівників відповідно до норм нової редакції Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 (у редакції наказу МОНУ від 10.09.2024 № 1277).

Суттєві нормативні зміни у вимогах до організації, алгоритму проведення атестації, порядку створення та повноважень атестаційних комісій, умов проведення позачергової атестації, умов та порядку присвоєння та збереження кваліфікаційних категорій та педагогічних звань відповідно до нової редакції Положення про атестацію педагогічних працівників.

Основна документація закладу освіти щодо атестації педагогічних працівників.

Практична частина. Моделювання ситуацій. «Мікрофон».

МОДУЛЬ 2. ОНОВЛЕНИЙ ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Оновлений Державний стандарт початкової освіти. Типова освітня програма для 1 – 4 класів

Оновлений ДСПО, його особливості: узгодження стандарту з Державним стандартом базової середньої освіти, компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі, опис наскрізних умінь на рівні початкової освіти, вимоги до обов'язкових результатів навчання, орієнтири для оцінювання, перелік базових знань для кожної освітньої галузі, підтримка дітей та безпечне освітнє середовище, посилення інклюзії та підтримки учнів з ООП, урахування цифрової реальності.

Типова освітня програма – основний документ для розробки модельних освітніх програм та освітньої програми закладу для початкової школи.

Етапи впровадження Типової освітньої програми для початкової освіти. Шкільна команда для створення освітньої програми закладу для початкової школи. Площини застосування ТОП 1 – 4. Структурні елементи ТОП 1 – 4: вимоги до осіб, які розпочинають здобуття початкової освіти, рекомендовані форми організації освітнього процесу, варіанти типових навчальних планів. Особливості складання навчального плану закладу освіти для початкової школи.

Можливості для автономії закладу та академічної свободи вчительства.

Відповідальність за ухвалені рішення.

Практична частина. Робота в групах. 1. Створення ментальної мапи «Компетентнісний потенціал освітніх галузей» (на прикладі однієї освітньої галузі). 2. Складання навчального плану закладу освіти для початкової школи.

Тема 2.2. Становлення ціннісних орієнтацій молодших школярів в умовах реалізації оновленого ДСПО

Поняття «цінність» (у психології, у педагогіці) та «ціннісні орієнтації».

Цінності в освітньому процесі НУШ. Зміст цінностей: гідність, рівність, справедливість, толерантність та культурне різноманіття, турбота, чесність, довіра, верховенство права, нетерпимість до корупції та фаворитизму, патріотизм, екологічно-етична цінність, соціальна відповідальність, лідерство та самореалізація, свобода.

Молодший шкільний вік як сенситивний для формування ціннісних орієнтацій. Цінності початкової освіти, передбачені оновленим Державним стандартом початкової освіти.

Передумови вироблення дітьми стійкого емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу й самого себе. Застереження від деформації ціннісних орієнтацій дорослих (батьків та педагогів) стосовно орієнтирів виховання та навчання дітей. Ефективні шляхи формування ціннісних орієнтацій молодших школярів. Вербалізація (словесний опис, обговорення) ставлення до довколишнього світу, до іншої людини та самого себе як предмет становлення ціннісних орієнтацій сучасної дитини. Дитина як самостійний суб'єкт власного розвитку. Дорослий як фасилітатор. Роль провідної навчальної діяльності в становленні ціннісних орієнтацій у молодших школярів.

Практична частина. Визначення ризиків некоректного тлумачення цінностей (робота в групах).

Тема 2.3. Реалізація концепції мовно-літературної освітньої галузі. Українська мова

Особливості мовно-літературної освітньої галузі: багатокомплектність і міждисциплінарність. Особливе місце мовно-літературної галузі в освітньому процесі. Залежність успішності школяра в інших галузях від рівня розвиненості мовно-літературних умінь.

Мета мовно-літературної освітньої галузі: розвиток у здобувачів освіти ключових компетентностей вільного володіння державною мовою, здатності спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами у взаємозв'язку з культурною та іншими ключовими компетентностями для успішного навчання протягом життя, духовного, культурного й національного самовираження в особистому й суспільному житті, міжкультурному діалозі, збагачення емоційного й естетичного досвіду, мовленнєвої творчості.

Місце української мови в мовно-літературній освітній галузі: варіативність (окремий предмет або інтегрований мовно-літературний курс). Базові навчальні плани.

Зміст ключової компетентності «вільне володіння державною мовою»: уміння усно й письмово висловлювати свої думки та емоції, чітко й аргументовано пояснювати факти, використовувати мовленнєві засоби для порозуміння з іншими особами, читати для насолоди і з користю; усвідомлення ролі української мови для ефективного спілкування й культурного самовираження, готовність уживати українську мову в усіх сферах суспільного життя. Уміння та ставлення. Освітній простір для формування ключової компетентності.

Компетентнісний потенціал і базові знання (комунікація, інформація, мовні засоби).

Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів початкової освіти.

Потенціал освітньої галузі щодо формування наскрізних умінь.

Практична частина. Аналіз вимог до результатів навчання. Проєктування освітнього середовища для запобігання освітнім утратам та розривам (робота в групах).

Тема 2.4. Реалізація концепції математичної освітньої галузі

Особливість математичної освітньої галузі. Математика як основа особистісного розвитку. Значення математичної освіти для особистості та держави. Програмний документ «Порядок денний для дій» Національної ради викладачів математики США (1980 рік).

Мета математичної освітньої галузі для кожного циклу освіти. Компетентнісний підхід до навчання математики: уміння учнівства

застосовувати знання для розв'язання проблемних ситуацій як у межах самої математики, так і в інших освітніх галузях. Проблемна ситуація – як реальна або змодельована навчальна ситуація, яка містить елемент невизначеності, суперечності або нестачу даних, що перешкоджає розв'язанню і спонукає до активного пошуку, аналізу, узагальнення і застосування знань. Різновиди проблемних ситуацій: математична задача, практична (прикладна) задача, дослідницьке запитання. Основні етапи розв'язання проблемної ситуації (за Дж. Пойа): розуміння формулювання, складання плану розв'язання, реалізація плану, аналіз розв'язання. Труднощі учнівства у процесі розв'язаннння проблемної ситуації (задачі): усвідомлення задачі та побудова схематичної моделі, аналіз і критичне осмислення отриманого результату.

Обов'язкові результати навчання, визначені у ДСПО. Змістові лінії математичної освітньої галузі (базові знання). Я-орієнтири математичної освітньої галузі за циклами початкової освіти (я знаю, я розумію, я можу, я вмію, я відчуваю, я поціновую).

Реалізація ключових компетентностей у математичній освітній галузі.

Поточний стан і виклики освітньої галузі.

Практична частина. Групова робота. Визначення Я-орієнтирів до теми «Позатабличне множення і ділення» (Скворцова С. О. Математика : підруч. для 3 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч. 2 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – с. 72 – 108)

Тема 2.5. Формування наскрізного вміння розв'язувати проблеми

Розв'язання проблем як комплексна навичка визначення, аналізу та подолання перешкод на шляху до досягнення мети. Чітке усвідомлення суті труднощів. Розуміння причин, контексту та можливих наслідків. Пошук різноманітних етичних варіантів подолання. Оцінка ефективності та ризиків кожного варіанту. Реалізація обраного плану дій. Аналіз успішності рішення та коригування за потреби.

Практична частина. Інструменти розвитку в учнівства здатності до розв'язання проблем. Розбір вправ і кейсів. «Розслідування труднощів», «Мозковий штурм. Пошук варіантів», «Аналіз ризиків і вигод, план дій і зворотний зв'язок». Вправи для проведення з дітьми.

Тема 2.6. Актуальні питання інклюзивного підходу: навчання дітей з ООП за ТОП 1 – 4

Сучасна філософія інклюзивної освіти. Сутність інклюзивного підходу. Принцип інклюзивної освіти.

Нормативно-правова база інклюзивного навчання. Ключові документи.

Категорії особливих освітніх потреб у початковій школі. Завдання вчителя.

Модель підтримки дитини з ООП. Команда психолого-педагогічного супроводу. Адаптація та модифікація навчального процесу. Інструменти інклюзивного навчання.

Інклюзивний підхід у структурі ТОП 1 – 4. Реалізація інклюзивного підходу через адаптацію очікуваних результатів навчання, диференціацію навчальних завдань, формувальне оцінювання (застосування системи ТОП для оцінювання учнів з ООП: альтернативні способи оцінювання, спостереження, портфоліо).

Інклюзивний урок у контексті освітніх галузей ТОП. Алгоритм планування інклюзивного уроку за ТОП. Професійна компетентність учителя у реалізації ТОП 1 – 4.

Практична частина. Вправа «ТОП + інклюзія». Вправа «Розпізнай бар'єр навчання». Вправа «Адаптація навчального матеріалу».

МОДУЛЬ 3. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Тема 3.1. Технології вдумливого читання

Практичне заняття. Етапи формування читацької компетентності. Методичні орієнтири щодо навчання молодших школярів вдумливого читання.

Створення добірки текстів для учнівства різних класів та завдань до них. Усвідомлення учнями процесу читання: спільне обговорення цілей, поступу, результатів, яких досягли, й побудова траєкторії подальшого зростання.

Надання можливостей для обговорення тексту в усній чи писемній формі із застосуванням варіативних методик відповідно до виду тексту та мети його читання. Пошук ключових слів, невідомих слів, слів-образів, пояснення їх значення, відтінки значень в різних контекстах, ролі в тексті, візуалізація. Вироблення вміння «зчитувати», аналізувати й використовувати інформацію з нетекстових елементів.

Залучення учнів до індивідуального/колективного генерування запитань різних когнітивних рівнів і до спільного пошуку відповідей на них у текстах та в інших джерелах. Залучення до інтерпретації тексту як до діалогу з автором твору, у якому мають «звучати голоси» і автора, і вчителя, і учнів.

Тема 3.2. Формування наскрізних умінь на уроках літературного читання

Мовно-літературна освітня галузь Державного стандарту початкової освіти: мета, завдання. Наскрізні вміння на уроках літературного читання

Мета й завдання змістової лінії «Читаємо»: формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст, користуватися раціональними прийомами пошуку інформації, працювати з інформацією, застосовувати її в різних ситуаціях.

Психофізіологічні характеристики процесу читання. Традиційні та інноваційні технології формування і розвитку навички читання (І. Федоренка,В.

Зайцева, Б. Едігея, О. Джежелей, О. Савченко). Вправи на удосконалення навички читання.

Види читання (пошукове, ознайомлювальне, переглядове, вивчаюче) ташляхи їх формування.

Методи вивчення літературного твору. Аналіз художнього тексту. Алгоритми складання запитань. Види діяльності, які реалізують прийом стилістичного аналізу та прийом аналізу образів персонажів.

Поняття про критичне читання.

Інтерпретація художнього тексту.

Причини негативних тенденцій у формування читацької компетентності сучасних молодших школярів. Особливості розумового розвитку сучасних дітей: втрата здатності до сприймання довгих текстів, скринінгове читання, серфінг, тощо.

Особистісно зорієнтований підхід у формуванні навички читання. Запровадження технології «Щоденні 5» для розвитку навички читання.

Практична частина. Робота в групах. Створення завдань для формування в учнівства здатності розуміння та інтерпретації текстів: метод різнокольорових капелюхів Е. де Боно, ромашка Блума, метод РАФТ.

Тема 3.3. ДПА – 4: українська мова та читання

Практичне заняття. Групи результатів навчання мовно-літературної освітньої галузі відповідно до ДСПО: взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях; сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду; висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови; дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз.

Процедура оцінювання комунікативної і мовленнєвої компетентностей. Оцінювання сформованості усної взаємодії (комплект матеріалів «Слухаю і говорю разом з Софійкою і Данилком»). Оцінювання читацької, мовної і мовленнєвої компетентностей (тестові зошити «Читаю та пишу з Данилком і Софійкою»). Структура тестових зошитів: дві змістові частини: «Читання» і «Письмо» та вправи на психологічне розвантаження «Зупинка для перепочинку». Аналіз завдань відповідно до загальних результатів. Конструювання орієнтовних завдань з мовно-літературної освітньої галузі для підготовки до ДПА на рівні початкової освіти

Рефлексія вчителів, які були учасників пілотування ДПА.

Тема 3.4. Українська книжка: інструмент для мотивації читання в початкових класах

Необхідність сформованості мотивації читання для академічної успішності учнів/учениць, для майбутньої професійної діяльності дорослої людини.

Різноманітність форм, видів, технічного й художнього оформлення книжок для дітей.

Ділова гра «Санітарно-гігієнічна та технічна експертиза дитячих книжок»: аналіз художнього й санітарно-гігієнічного оформлення дитячих книжок в аспекті сприйняття книжок дітьми молодшого шкільного віку.

Практикум з ознайомлення із змістом і мовленнєвим оформленням дитячих книжок.

Ділова гра «Книжка очима дитини»: що приваблює дітей у книжках.

Форми, методи й прийоми роботи вчителя, що мотивують учнів до «читання із задоволенням».

Практична частина. Колективний проєкт «Я раджу прочитати цю книжку».

Тема 3.5. Формування вільного володіння державною мовою відповідно до оновленого ДСПО

Ефективні шляхи розвитку вмінь взаємодіяти з іншими особами усно. Правила спілкування. Мовленнєвий етикет. Форми організації навчального діалогу. Використання словесних і несловесних засобів спілкування.

Роль фонетичних умінь молодших школярів для формування вільного володіння державною мовою.

Алгоритм звукового аналізу слів. Роль дії моделювання на етапі звукового аналізу слова. Звукова модель слова із заданою кількістю звуків. Відображення у звуковій моделі слова кількості звуків. Послідовне інтонування звуків у повністю вимовленому слові як спосіб виділення звуків.

Виділення складу як мінімальної вимовної одиниці. Наголос та способи визначення наголошеного складу. Характерологічні особливості голосних та приголосних звуків: голосні як «роторозкривачі», приголосні як «ротостулювачі».

Виявлення змісторозрізнювальної функції твердості-м’якості та дзвінкості-глухості приголосних звуків.

Практична частина. Створення мовних ігор для формування лексичних, фонетичних умінь та орфоепічного мовлення молодших школярів.

Тема 3.6. Формування ключових компетентностей та наскрізних умінь на уроках математики

Практичне заняття. Наскрізні вміння математичної освітньої галузі. Критичне мислення та його роль в математиці. Методи формулювання запитань для розвитку критичного мислення: запитання-гачки, запитання з відкритим фіналом, запитання-провокації, порівняння й аналіз. Методи розвитку критичного мислення: «математичні детективи», гра «правда-неправда», аналіз

помилок, запитання відкритого типу, робота з логічними задачами, дивергентні завдання.

Креативність у математиці як здатність знаходити нестандартні підходи до розв'язання задач, бачити зв'язки між числами, знаходити кілька варіантів відповіді та придумувати власні математичні закономірності.

Комунікація – математика як мова. Методи розвитку комунікаційних навичок: математичний сторителінг – пояснення понять через історії, діалогічне навчання – дискусії, пояснення алгоритмів один одному, використання візуальних моделей (схем, діаграм, блок-схем), формулювання власних математичних запитань.

Командна робота в математиці: парна, групова робота. Приклади кооперації на уроках математики математичні проєкти, квести, математичний телеграф.

Групова робота з теми «Використання цифрових застосунків для формування наскрізних умінь на уроках математики» (можливості платформи IZZI, застосунку CLEVERMATHS)

Тема 3.7. Можливості інтеграції у формуванні математичної компетентності молодших школярів

Інтегроване навчання в початковій школі – історичний огляд. Актуальність інтеграції у початковій школі. Підходи до інтеграції. Інтеграція навичок.

Формування спільних для всіх ключових компетентностей умінь засобами математики.

Інтеграція на рівні освітніх галузей: встановлення зв'язків між цілями і завданнями однієї освітньої галузі та цілями і завданнями інших освітніх галузей.

Інтегрованість математичної освітньої галузі: арифметика цілих невід'ємних чисел та величин, алгебра, геометрія. Діяльнісний (компетентнісний) підхід. Інтеграція змісту навчання. Інтеграція засобів навчання.

Методична інтеграція – взаємодія методів і прийомів навчання. Тематична інтеграція – можливості підручників «Математика». Використання міжпредметних зв'язків: використання інформації про флору і фауну нашої планети; інформації із суспільного життя нашої країни; змістові аспекти творів літератури у сюжетах математичних завдань. Приклади інтеграції математичної, природничої, мовно-літературної та інших освітніх галузей.

Інтеграція математичних знань у вивчення інших предметів та інтегрованих курсів.

Практична частина. Круглий стіл. З досвіду роботи вчителів Харківської області щодо інтеграції матеріалів Харківщинознавства у математичну освітню галузь.

Тема 3.8. ДПА – 4: математика

Практичне заняття. Державна підсумкова атестація здобувачів освіти (стаття 12, пункт 8 Закону України «Про освіту») як один із ключових механізмів забезпечення якості освіти. Мета та процедура проведення Державної підсумкової атестації здобувачів початкової освіти.

Інструменти пілотування ДПА – 4 з математичної освітньої галузі: тести, дослідження, анкети для оцінювання змісту / формату ДПА для вчителів / вчительок. Відповідність завдань Державному стандарту: акцент на компетентностях; відповідність групам результатів навчання; змістовим лініям. Дослідницькі завдання – спрямованість на перевірку вмінь, які вимагають розгорнутих міркувань на основі життєвої ситуації. Ознайомлення з тестовими зошитами «Міркую і розв'язую з Данилком і Софійкою»: структура зошита – граємо, цікавимося, аналізуємо, відпочиваємо, саморефлексія); буклетом з інформацією до завдань, зошитом «Досліджуємо з Данилком і Софійкою». Аналіз пілотних завдань (розв’язую, міркую, досліджую, персонажі та контексти, зупинки перепочинку буклетом). Конструювання компетентнісних завдань на основі життєвих ситуацій та відповідно до груп результатів навчання

Рефлексія вчительства щодо нової моделі ДПА з математики.

Тема 3.9. Формування ключових компетентностей та наскрізних умінь у природничій освітній галузі

Компетентнісний потенціал природничої освітньої галузі. Реалізація наскрізних умінь у природничій освітній галузі. Формування умінь: допитливості, спостережливості, умінь ставити запитання, есперименувати, вимірювати та інтерпретувати дані, класифікувати природні об’єкти і явища, аналізувати, прогнозувати, формулювати висновки, презентувати власні ідеї та роботи.

Методи й підходи актуальні для реалізації завдань природничої освітньої галузі: навчання на основі запитів, гейміфікація, локальне навчання, проблемно орієнтоване навчання, проєктне навчання, застосування цифрових інструментів і програм (osvitanet.com.ua, Google Mars, Seterra Online.

Практична частина. Ознайомлення з навчально-методичним ресурсом osvitanet.com.ua. Виконання практичних завдань платформі osvitanet.com.ua.

Тема 3.10. STEM-освіта на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»

Що таке STEM-освіта і чому вона важлива. STEM – підхід до організації процесу навчання, який поєднує науку, технологію, інженерію та математику. Головна мета STEM-освіти – виховати учня, здатного самостійно вивчати великі масиви інформації, користуватися новими технологіями та творчо підходити до пошуку рішень. База для набуття знань – проста та доступна візуалізація наукових явищ, що дозволяє легко освоїти знання з урахуванням практики, роботи з технологіями та глибокого розуміння природних процесів, ознайомлюючись з ними на практиці.

Упровадження STEM-освіти в інтегрований курс «Я досліджую світ». Наукові дослідження та експерименти. Інженерні проєкти. Математичне моделювання. Інформаційні технології. Проєктно-орієнтоване навчання.

Переваги STEM-освіти на уроках «Я досліджую світ»: розвиток критичного мислення, творчість та інноваційність, Застосування знань у реальному житті. Підготовка до майбутнього життя в суспільстві, де технології є невід'ємною частиною професійного та особистого розвитку.

Практична частина. Групова робота. Конструювання завдання до STEM-уроку з інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

МОДУЛЬ 4. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ

Тема 4.1. Штучний інтелект у початковій освіті: можливості та стратегії використання

Поняття штучного інтелекту (Arteficial Intellegence). Технології ШІ: комп'ютерний зір, обробка природної мови, робота з даними.

Виклики та ризики використання ШІ: дискримінація, проблеми конфіденційності, етичні питання, поширення фейків, втрата контролю тощо.

Деякі можливості використання ШІ в початковій освіті: від генерування навчальних матеріалів, тестових завдань, презентацій до візуалізації, анімації та відео.

Особливості налаштування контексту та промтів у ChatGPT, Gemini, Claude тощо. Головні принципи створення промтів.

Сучасні можливості використання ШІ в початковій освіті. Специфічні платформи ШІ для організації навчання (на прикладі Magic School, Notebook LM, BriskTeacher тощо)

Практична частина. Робота з нейромережами: налаштування ресурсів, створення Storybook, зображень, тестових завдань та симуляцій

Тема 4.2. Сервіс Google Forms як інструмент для оцінювання й організації самоконтролю молодших школярів

Ключові аспекти оцінювання учнів, які знаходяться на дистанційному або змішаному навчанні.

Переваги Google Forms.

Етапи створення онлайн-тестів за допомогою Google Forms і автоматичної перевірки їх результатів.

Практична частина. Створення Google Forms для підтримки діяльності вчителів початкових класів.

Тема 4.3. Інтерактивний навчальний контент засобами цифрових технологій

Практична частина. Приклади інтерактивного навчального контенту. Роль інтерактивності у формуванні пізнавальної активності учнів. Види інтерактивного цифрового контенту: інтерактивні презентації; вікторини та опитування; інтерактивні вправи та ін.

Огляд сучасних цифрових сервісів для створення інтерактивного контенту.

Можливості використання: сервісів для створення вікторин і тестів; платформ для інтерактивних вправ; інструментів створення інтерактивних презентацій; цифрових дошок для колективної роботи; сервісів створення інтерактивного відео.

Критерії вибору цифрових інструментів. Методичні підходи до створення інтерактивних навчальних матеріалів. Інтеграція цифрових інтерактивних матеріалів у структуру уроку.

МОДУЛЬ 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА. ПЕРША ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА В КРИЗОВИХ ТА СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЯХ

Тема 5.1. Перша психологічна допомога в кризових та стресових ситуаціях в умовах освітнього процесу

Кризові та стресові ситуації: фізіологічні, когнітивні, емоційні та поведінкові ознаки. Розпізнавання та розуміння педагогічним працівником власних реакцій. Розпізнавання та розуміння реакцій здобувачів освіти з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей.

Основні принципи, етичні норми, алгоритм надання педагогом першої психологічної допомоги здобувачам освіти. Базові підходи до надання першої психологічної допомоги у кризових та стресових ситуаціях.

Алгоритми групової роботи педагогічних працівників після кризової та стресової ситуації.

Практична частина. Розробка алгоритму взаємодії педагогічних працівників з батьками, іншими законними представниками дитини, з метою надання психологічної допомоги здобувачам освіти.

Тема 5.2. Психологічний супровід усіх учасників освітнього процесу

Сутність, принципи та умови створення психологічно безпечного освітнього середовища. Стабілізація психоемоційного стану учасників освітнього процесу.

Емоційна саморегуляція в стресовій та кризовій ситуації. Розпізнавання та розуміння педагогічним працівником власних реакцій. Стратегії стресостійкості.

Алгоритм здійснення внутрішньої (у закладі освіти) та зовнішньої (міжсекторальної) взаємодії в кризових та надзвичайних ситуаціях в контексті психологічної безпеки.

Психологічно безпечний освітній процес в ЗО: сутність та принципи на засадах травмофокусованого педагогічного супроводу.

Практична частина. Вправи на емоційну саморегуляцію в стресовій та кризовій ситуації для здобувачів освіти: дихальні вправи, скринька ресурсів, техніка «5 – 4 – 3 – 2 – 1».

Тема 5.3. Саморегуляція вчителя: практики збереження емоційного балансу та ефективної взаємодії з учнями

Історичне явище саморегуляції навчальної діяльності здобувачів: принципи, механізми та умови формування саморегуляції навчальної діяльності; саморегуляція навчальної діяльності здобувачів освіти. Структура саморегуляції.

Феномен професійного розвитку у науковому висвітленні. Принципи професійного розвитку педагогічних працівників. Місце саморегуляції освітньої діяльності та професійної концепції у професійному розвитку педагогів. Соціально-психологічний тренінг. Аутотренінг. Профілактика емоційного вигорання педагогічних працівників.

Використання в освітньому середовищі спеціальних заходів, психологічних технік, ігор. Формування самоконтролю й саморегуляції поведінки. Упровадження в освітній процес спеціальних вправ для відновлення здатності оцінювати власний психологічний стан і усвідомлювати свої емоції.

Практична частина. Вправи, ігри й техніки для емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій.

МОДУЛЬ 6. ДІАГНОСТИКО-АНАЛІТИЧНИЙ

Тема 6.1. Настановне заняття. Вхідне діагностування

Практичне заняття. Реєстрація слухачів. Ознайомлення слухачів з організацією, змістом та умовами проведення курсів підвищення кваліфікації. Повідомлення умов щодо проведення підсумкового тестування.

Проведення вхідного діагностування та рефлексія слухачів щодо власного педагогічного досвіду і визначення особистих орієнтирів професійного розвитку. Узгодження індивідуальних і спільних цілей навчання.

Тема 6.2. Конференція з обміну досвідом

Висвітлення та обговорення найбільш актуальних загальнопедагогічних проблем розвитку сучасного освітнього простору, актуальних питань педагогічної інноватики та методики викладання для формування наскрізних умінь у молодших школярів.

Визначення результативності навчання на курсах підвищення кваліфікації за освітньою програмою з теми «Формування наскрізних умінь у молодших школярів».

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

Практичні завдання зазначені у відповідних темах за навчально-тематичним планом.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Опрацюйте матеріали презентації «Орфоепічні норми української мови. Дотримання орфоепічних норм у процесі освітньої діяльності». (Розміщено у «Навчальних матеріалах для слухачів»)
2. Оберіть сучасну дитячу книжку та розробіть мотиваційно-інформаційні матеріали для (вікторина, анотація, кросворд тощо на ваш вибір).
3. Опрацюйте запропоновані «Навчальні матеріали для учнів у цифровому форматі» (розділ робочого зошита з методики літературного читання в початковій школі. Розміщено у «Навчальних матеріалах для слухачів»)
4. Ознайомтеся зі зразками тестових зошитів для пілотування ДПА, 4 клас (мовно-лутературна освітня галузь) URL: https://testportal.gov.ua/informatsijni-materialy-dpa-4/ Зробіть порівняльний аналіз завдань тестового зошита та завдань діагностувальних робіт з мовно-літературної освітньої галузі, які ви пропонуєте здобувачам освіти. Які висновки можна зробити?
5. Компетентнісно зорінтовані завдання для формування фонетичних умінь та орфоепічного мовлення молодших школярів. (Матеріали в презентації Сосницької Н.П.)
6. Ознайомтеся зі зразками тестових зошитів для пілотування ДПА, 4 клас (математична освітня галузь) URL: https://testportal.gov.ua/informatsijni-materialy-dpa-4/ Зробіть порівняльний аналіз завдань тестового зошита та завдань діагностувальних робіт з математики, які ви пропонуєте здобувачам освіти. Які висновки можна зробити?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт початкової освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від від 26 грудня 2025 р. № 1810) – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text
2. Державний стандарт початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) – 49 с. – URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text
3. Закон України «Про освіту»
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту»
5. Концептуальні засади математичної освітньої галузі URL: https://educationforlife.mon.gov.ua/osvitnia-haluz/matematychna/

6. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі URL: https://educationforlife.mon.gov.ua/osvitnia-haluz/movno-literaturna-ukrainska/
7. Концептуальні засади природничої освітньої галузі URL: https://educationforlife.mon.gov.ua/osvitnia-haluz/pryrodnycha/
8. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text
9. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» / наказ МОН України від 29. 08.2024 № 1225. – URL: https://mon.gov.ua/news/informatsiine-povidomlennia
10. Типова освітня програма для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти / Наказ Міністерства освіти і науки України 18.03.2026 № 467 – URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/96561/

Основна література

1. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. Київ: «Вид. дім «Перше вересня», 2016.144 с.
2. Вавіна Л., Засенко В., Колупаєва А., Сак Т., Софій Н., Таранченко О. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка. 2014. – 152 с.
3. Дубовик С . Г. Формування монологічних умінь у молодших школярів на уроках вивчення граматики // «Young Scientist» - № 4 (80) - April, 2020. С. 573-577.
4. Звіт про результати третього циклу ЗЗМЯПО-2024: https://testportal.gov.ua/rezultaty-tretogo-tsyklu-zzmyapo/
5. Компетентнісно орієнтований підхід до оцінювання результатів навчання учнів: приклади завдань регіональних моніторингових досліджень [Електронне видання] / І.В. Капустін, Т.М. Голтяй, С.С. Євтушенко, О.О. Мілаш; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. – 254 с.: https://drive.google.com/file/d/1SgJWFtMNCFd-qcqp6eSPSjax67xAQj9V/view?usp=sharing
6. Мартиненко В.О. Читання сучасних молодших школярів: зміни і тенденції, які викликають тривогу / Мартиненко В.О. // The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, February 9, 2024. Athens, Hellenic Republic: International Center of Scientific Research. – С. 128-130.
7. Методичні рекомендації з надолуження освітніх утрат у початковій школі. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. – 140 с. – URL: http://edu-post-diploma.kharkov.ua/?news=%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b5-%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d1%8f-18
8. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчительства початкової школи / автори: Р. Шиян, Ю. Романенко, В. Терещенко, О. Мірошникова, О. Коршунова, О. Романюк, С. Гарна, І. Ліпчевська, І. Забава, Б. Смаль. Київ, 2025, 116 с.
9. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019) [Електронний ресурс]. – URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf
10. Твердохліб Г. Цифрове читання як сучасний освітній тренд [Електронний ресурс]. – URL: http://mir.dspu.edu.ua/article/view/307820/303663

Додаткова література

1. Дзвона чи дзвону? Або –а (-у) чи –у (-ю) в родовому відмінку. Словник-довідник. – URL: http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/

2. Дитячий сайт «Казкар». – URL: http://kazkar.at.ua/
3. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів з проведення ранкової зустрічі / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – 2016. – 54 с.– URL: https://osvita.ua/school/method/upbring/608/
4. Кириленко О.С Барнич О.В., Мамчич О.Б. Практичний аспект формування навичок 4к на уроках читання в НУШ. – URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/32/part_2/7.pdf
5. Методичні рекомендації з надолуження освітніх утрат у початковій школі. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2025. – 140 с. – URL: http://edu-post-diploma.kharkov.ua/?news=%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b5-%d0%b2%d0%b8%d0%b4%d0%b0%d0%bd%d0%bd%d1%8f-18
6. Мікронавчання: Як новий освітній тренд мотивує вчитися сучасних дітей. – URL: https://osvitoria.media/experience/mikronavchannya-yak-novyj-osvitnij-trend-motyvuye-vchytysya-suchasnyh-ditej/
7. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. Цифрова трансформація освіти: виклики та рішення. Київ : Педагогічна думка, 2021
8. Пономарьова К.І. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови: особливості конструювання та застосування. – URL: https://lib.iitta.gov.ua/
9. Практики та підходи до дистанційного навчання – рекомендації для вчителів. – URL: https://nus.org.ua/2020/04/23/praktyky-ta-pidhody-do-dystantsijnogo-navchannya-rekomendatsiyi-dlya-vchyteliv/